

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/199840,TEKST-AUDIO-40-rocznica-zakonczenia-strajku-uczniow-Zespolu-Szkol-Rolniczych-w-M.html>
03.05.2024, 06:41

[TEKST + AUDIO] 40. rocznica zakończenia strajku uczniów Zespołu Szkół Rolniczych w Miętnej

Data publikacji 05.04.2024

W 1983 r. dyrekcja Zespołu Szkół Rolniczych w Miętnej rozpoczęła akcję usuwania krzyży z sal lekcyjnych. Działania te spotkały się oporem uczniów, a w marcu 1984 r. doprowadziły do wybuchu strajku okupacyjnego, który zakończył się 6 kwietnia.

Preludium

W klasach i na korytarzach w **Zespole Szkół Rolniczych w Miętnej krzyże wisały od „karnawału Solidarności” do końca 1983 r.** Wtedy to Ryszard Domański, dyrektor szkoły, zlecił ich sukcesywne usuwanie, argumentując, że ich pojawienie się na terenie szkoły zostało wymuszone wbrew woli władz i „świeckiemu charakterowi szkoły”. Wzbudziło to sprzeciw uczniów, którzy podczas apelu otwarcie zapytali dyrektora placówki o to, kto podjął decyzję o usunięciu krzyży. Wobec braku odpowiedzi apel przerodził się w spontaniczną demonstrację z modlitwą i śpiewami religijnymi. Uczniowie, z własnej inicjatywy, ponownie zawiesili krzyże w miejsce usuniętych. Również te zostały usunięte przez pracowników szkoły.

Młodzież wsparli biskup Jan Mazur i garwolińscy księża. **Informacja o sytuacji w szkole pojawiła się w Radio Wolna Europa**, co znacznie nagłośniło te wydarzenia. 10 000 wiernych z dekanatu garwolińskiego, stając w obronie uczniów, podpisało się pod listem protestacyjnym do władz. W szkole jeszcze kilkakrotnie doszło do zawieszenia krzyży przez uczniów i ich zdjęcia przez personel szkoły. Podczas przerw uczniowie gromadzili się i śpiewali pieśni religijne.

400 uczniów przeciwko ZOMO

5 marca 1984 r. usunięto ostatni krzyż z terenu szkoły, tym samym sytuacja uległa takiemu zaognieniu, że młodzież zdecydowała się na krótką, dwudziestominutową demonstrację. Wobec braku reakcji dyrekcji 7 marca ogłoszono strajk, do którego przystąpiło ok. 400 uczniów.

Władze odpowiedziały represjami, groziły uczniom usunięciem ze szkoły czy nawet jej likwidacją. Z powodu strajku, wojewoda siedlecki zawiesił zajęcia w szkole.

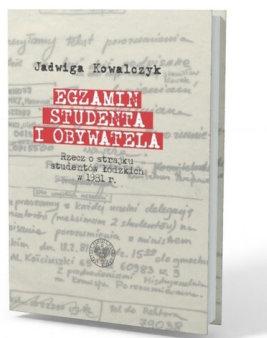
Uczniowie nie poddawali się presji władz. Dla uczestników strajku organizowano wspólne modlitwy, na terenie szkoły rozstawiono posterunki wartownicze, zorganizowano system dystrybucji dostarczanej z zewnątrz żywności. Władze zagroziły uczniom sankcjami z tytułu okupacji budynku szkoły. Ci zdecydowali się na jej opuszczenie i przemaszerowali do kościoła w Garwolinie.

Na swej drodze spotkali oddział Zmotoryzowanych Odwodów Milicji Obywatelskiej, które uniemożliwiły im dotarcie do kościoła. Podjęto decyzję o powrocie do szkoły, ale na jej teren również nie pozwolono im wejść. **Schronienie znaleźli w kościele w Miętmem.** Następnego dnia wyjechali na pielgrzymkę na Jasną Górę, potem od 10 marca brali udział w dwutygodniowych rekolekcjach. **Jan Paweł II udzielił im błogosławieństwa,** młodzież dostała od papieża pamiątkowe krzyżyki. Otrzymali również list od ks. Jerzego Popiełuszki, który postawił ich za wzór dla młodzieży walczącej w obronie wiary.

Finał strajku

Mediację w sprawie sytuacji w szkole podjął bp Jan Mazur, który skontaktował się w tej sprawie z Adamem Łopatką, ministrem ds. wyznań. Rozmowy przyniosły pozytywny skutek. Wojewoda wznowił zajęcia w szkole 27 marca, ale tylko dla grupy 90 uczniów, którzy pisemnie zaakceptowali świecki charakter szkoły. **Oficjalnie protest zakończył się 6 kwietnia,** kiedy to zawarto porozumienie ze stroną rządową, na mocy którego młodzież uzyskała prawo do zawieszenia krzyża w bibliotece oraz noszenia symboli religijnych. **Władze nie wybaczyły uczniom ich oporu, 170 z nich zmuszono do zmiany szkoły.** Łącznie z nauki w szkole zrezygnowało 380 uczniów, którzy kontynuowali naukę i zdawali egzaminy maturalne w okolicznych miastach. Represje dotknęły również nauczycieli, w szkole wprowadzono reorganizację, która spowodowała zwolnienie kilkorga z nich.

Badania nad zagadnieniem strajku uczniowskiego i studenckiego znalazło swoje odbicie w publikacjach Instytutu Pamięi Narodowej. Jedną z nich jest publikacja Jadwigi Kowalczyk i Sebastiana Pilarskiego pt. [„Egzamin studenta i obywatela. Rzecz o strajku studentów łódzkich w 1981 r.”](#) Publikacja jest dostępna [w naszych księgarniach stacjonarnych i internetowych.](#)

Edukacja i szkolnictwo w Polsce ludowej były tematem przewodnim [42. numeru półrocznika „Pamięć i Sprawiedliwość”](#). Publikacja jest dostępna [w naszych księgarniach](#) oraz w wersji do pobrania [\[pdf\]](#)

1-979989

Oddział Gdański IPN przygotował wystawę [„Młodzież z partią... się rozliczy! Niezależne Zrzeszenie Studentów 1980–1989”](#).

Polecamy tekst Adama Hlebowicza pt. [Młodzież walczy o krzyż](#) Na oraz Adama Dziuroka [„Wojny krzyżowe.” Katolicy świeccy w obronie krzyża i nauki religii](#) na portalu [przystanekhistoria.pl](#).

Zachęcamy do zapoznania się z publikacją dr. hab. [Rafała Łatki](#) pt. [„Episkopat Polski wobec stosunków państwo–Kościół i rzeczywistości społeczno-politycznej PRL 1970–1989”](#).

Na portalu [opowiedziane.ipn.gov.pl](#) znajdują się relacje [obrońców krzyża](#) w Miętnej w 1984 r. – 40 lat temu, pod opresyjnymi rządami komunistycznego peerelowskiego reżimu, gdy brakowało podstawowych swobód obywatelskich, a po prawdę chodziło się do kościoła lub nielegalnie słuchało Radia Wolna Europa, młodzi ludzie z Miętnej, niewielkiej wsi pod Garwolinem, upomnieli się o swoje prawa:

- [relacja p. Bogusławy Gory, nauczycielki zwolnionej z pracy](#) w Zespole Szkół Rolniczych w Miętnej za wspieranie uczniów protestujących w obronie krzyża.
- [relacja p. Violetty Kluczek, jednej z uczestniczek](#) wydarzeń w Miętnej.

PLIKI DO POBRANIA

[dr Grzegorz Majchrzak BBH IPN -zakończył się strajk szkolny w Zespole Szkół Rolniczych w Miętnej \(mp3, 10.49 MB\) 05.04.2024 15:00](#)

[Zakończył się strajk szkolny w Zespole Szkół Rolniczych w Miętnej \(wav, 77.01 MB\) 05.04.2024 15:00](#)